

قابلیت های اساسی

آموزش

دری

Ketabton.com

صنف دوم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پشگفتار:

این کتاب که فعلاً در دسترس شما قرار دارد از جمله یکی از کتابهای رهنمای معلم در بخش مضامین دری، پشتو و ریاضیات میباشد. این سلسله کتابها توسط یک گروهی از دانشمندان مجرب تعلیم و تربیه افغان در سال ۱۹۹۹ انکشاف یافته که هدف آن کمک به معلمین در مورد دانستن قابلیت‌های اساسی آموزش که باید در صنوف ابتدائی مکاتب مدنظر گرفته شود میباشد. در انکشاف این مواد از منابع مختلف، به شمول کتابهای فعلی که در مکاتب ابتدائیه تدریس میشود، کار گرفته شده است.

کتابهای تقویه لسان به شکل ذیل ترتیب و تنظیم گردیده اند:

- در مجموع شش کتاب رهنما برای صنوف اول الی ششم در مضامین پښتو، دری و ریاضی وجود دارد.
- هرکتاب مشتمل بر یک لست از قابلیت‌های اساسی آموزش برای صنف مربوط آن میباشد، که این لست معلم را در دانستن اینکه کدام قابلیت‌ها را باید تدریس کند کمک مینماید:
- برای صنف اول این قابلیت‌ها شامل آماده گی برای خواندن، مهارتهای درک مفاهیم، مهارتهای نوشتن و اصطلاحات شفاهی میباشد.
- برای صنوف دوم تا ششم این قابلیت‌ها شامل شنیدن و خواندن لغات و درک مفاهیم، ساختارهای گرامری، املا و انشاء میباشد.

- برای صنوف پنجم و ششم مهارت‌های مطالعه نمودن هم علاوه شده است.

هر یک از قابلیت‌های ذکر شده در لست به مهارت‌های خاص لسانی تقسیم شده است که جواب‌گوی انکشاف اطفال در سویه‌های مختلف بوده، و معلم را در قسمت دانستن ضرورت تدریس مهارت‌های خاص لسانی صنوف مختلف کمک مینماید.

هر کتاب حاوی مثال‌های انکشاف مهارت‌های لسان می‌باشد که آنها باید در صنوف مشخص تدریس شوند.

- برای صنف اول مثالها ساده بوده و در بر گیرنده حروف، کلمات، جملات ساده و متن‌های کوتاه می‌باشد.

- برای صنوف ۲ - ۶ این مثالها طور ذیل ترتیب و تنظیم گردیده است:

خواندن و درک مفاهیم : خواندن متن‌های کوتاه با سوالات جهت درک مفاهیم و امتحان نمودن مهارت‌های خواندن و شنیدن.

ساختار گرامری: مشتمل بر تمریناتی است که باید در صنف مربوط آن تدریس گردد.

املا : مثال‌های از قوانین و مقررات خاص املا را در بر داشته به شکلی که این مثالها به تدریج مشکل‌تر و یا مغلق‌تر می‌گردند.

انشاء : حاوی مثال‌های تمرینات نوشتن و انشاء بوده به شکلی

که این مثالها به تدریج مشکل تر و یا مغلق تر میگردند.
این مثالها معلمین را به طور ذیل کمک میکنند:

- این امر را یقینی میسازد که همه معلمین مهارت
مربوطه را یکسان بدانند.

- معلمین مثالها را جهت امتحان نمودن این امر که آیا
اطفال مهارت های مربوطه را درست دانسته اند و یا
نه استعمال کرده میتوانند.

- معلمین میتوانند با استفاده از این مثالها، تمرین های
اضافی را برای اطفال تهیه کنند.

این کتابها نه تنها برای معلمین مفید بوده بلکه مربیان معلمین نیز میتوانند
از این کتابها استفاده نمایند. بطور مثال، آنها میتوانند از این کتابها جهت
معرفی قابلیت های اساسی آموزش لسان، تدریس محتویات مضامین و آموزش
برای معلمین جهت انکشاف و تهیه مواد کم مصرف درسی استفاده کنند.
نظارت کننده گان تعلیمی میتوانند از مثالهای متذکره در این کتابها جهت
امتحان نمودن این امر که آیا اطفال قابلیت های انکشاف لسان را فرا گرفته اند
و یا نه استفاده کنند. همه اشخاصیکه در انکشاف این مواد سهم داشته اند
امید وارند که آموزگاران افغان این مواد را در مورد کار شان با اطفال مفید
بیابند.

مؤسسات ذیل در تهیه وترتیب این کتب سهم داشته اند:

OI/ HEP	Ockenden International/ Hangu Education Program	پروگرام تعلیم و تربیه هنگو
UNCHS/ Habitat	United Nation Center for Afghanistan	هیئات
IRC	International Rescue Committee	کمیته بین المللی نجات
SCA	Swedish Committee for Afghanistan	کمیته سویدن برای افغانستان
SAB	Solidarite Afghanistan Belgium	همبستگی بلجیم با افغانستان
GTZ-BEFARE	Basic Education for Afghan Refugees	اداره کمکهای تخنیکی آلمان تعلیمات اساسی برای مهاجران افغانستان
AIL	Afghan Institute of Learning	انستیتیوت آموزشی افغان
CARE	Cooperative Assistance Relief Everywhere	پاملرنه
PSD	Partners for Social Development	همکاران ترقی اجتماعی (همتا)
SCF-US	Save the Children Federation - US Afghan Teachers and Schools Union in Quetta	دفتر حمایه اطفال اتحادیه معلمین و مکاتب افغان در شهر کویته
NAC	Norwegian Afghanistan Committee	کمیته ناروی برای افغانستان
ECAR	Education Committee for Afghan Refugees	کمیته تعلیم و تربیه برای مهاجرین افغان
AMNA	Creation of the Pilot Schools in Afghanistan	ایجاد مکاتب نمونه در افغانستان (امنا)
HCI	Human Concern International	موسسه بین المللی کمک های بشری
ISRA	Islamic Relief Agency	موسسه خیریه اسلامی اسرا
ASC	Afghanistan Study Center	مرکز مطالعات افغانستان
CCA	Cooperation Center for Afghanistan	منا
Unicef	United Nation Children Fund	یونیسف

قابلیت های اساسی زبان دری صنف دوم

مهارت های خواندن و شنیدن :

طفل قادر خواهد بود که :

- آواز های کلمات کوتاه و طویل تشخیص داده شود.

لغات :

طفل قادر خواهد بود که :

- کلمات را در يك متن تشخیص داده و بخواند.

- کلمات مترادف و متضاد را ارتباط بدهد.

- خانه خالی را با کلمات تکمیل کند.

درک مفاهیم :

طفل قادر خواهد بود که :

- علامه ها را جهت جواب دادن به سوال های کوتاه (بلی و نخیر) استعمال کند.

- به سوالات که توسط کی، کجا، چه وقت، چرا شروع شده اند جواب بدهد.

- مفهوم اساسی متن را تشخیص بدهد.

- تفصیلات را تشخیص بدهد.

ساختار گرامری :

طفل قادر خواهد بود که :

- ضمایر اشاروی ملکی و شخصی را با در نظر داشت حالت مذکر و مونث در جملات

مفرد و جمع استعمال کند.

- افعال ساده را در زمان ماضی و حال استفاده نماید.

- صفات را بکار ببرد.

- حروف اضافی را به کار ببرد.

املاء:

طفل قادر خواهد بود كه :

- حروف و كلمات را به شكل درست بنويسد.

انشاء:

طفل قادر خواهد بود كه :

- كلمات مناسب را جهت تكميل نمودن جملات در يك پراگراف انتخاب كند.
- با دوباره ترتيب نمودن كلمات جملات با مفهوم بسازد.

صنف دوم

دری

خواندن و درک مفاهیم:

بهار

بهار فصل اول سال است. این فصل سه ماه است. حمل، ثور، جوزا. در این فصل هوا معتدل و بارانی میباشد. باران جویها و چشمه ها را سیراب میسازد.

متن خوانده شده دربارهٔ:

___ یک فصل است .

___ ماههای سال است.

___ آب و هوا است .

فصل اول سال عبارت است از:

___ تابستان

___ خزان

___ بهار

___ زمستان

یکی از ماههای فصل بهار عبارت است از:

— ثور

— میزان

— اسد

— قوس

درختان شگوفه میکند باغها پر از گل میشود و بلبلان نغمه سرائی میکنند. پرنده ها برای خود آشیانه ساخته و تخمگذاری مینمایند.

درختان در فصل بهار :

— شگوفه میکنند.

— میوه میکنند.

— خشك میشوند.

پرنده ها در فصل بهار:

— آشیانه میسازند.

— به کوهها پرواز میکنند.

— به دریا ها پرواز میکنند.

در فصل بهار دهقانان به کشت و کار و نهالشانى شروع مىکنند. در اکثر مناطق سرد سیر سال تعليمى مکاتب نیز در همین فصل شروع میشود. معلمین و شاگردان با شوق زیاد به درس شروع میکنند. کوچیها از مناطق گرم سیر به مناطق سرد سیر کوچ میکنند.

دهقانها در فصل بهار:

— کشت و کار و نهالشانى میکنند.

— درو میکنند.

— از مناطق گرم سیر به مناطق سرد سیر کوچ میکنند.

کوحیها در فصل بهار:

— برای خود خانه میسازند.

— به مناطق سرد سیر میروند.

— به مناطق گرم سیر کوچ میکنند.

معماری

معماری يك پيشه خوب است . حضرت ابراهيم(ع) با فرزند خود حضرت اسمعيل(ع) به امر خداوند(ج) كعبه شريفه را آباد كردند. معمارها برای ما مسجد، مدرسه، خانه، دكان و غيره تعميرها را ميسازند. تمام آباديهاى را كه در اطراف خود مي بينيم از بركت زحمت معماران است. معمار خوب در كار خود صادق و راستكار مي باشد.

هر كه كارش از براى حق بود

كار او پيوسته با رونق بود

لغتهای ذیل را با معنا های مناسب آنها ارتباط دهید:

معمار	مكتب
مدرسه	فيض
بركت	گلكار
صادق	پيشرفت
رونق	راستكار

به هر سوال سه جواب داده شده است جواب درست را دریافت کنید:

این درس در باره چیست؟

___ معلم

___ نجار

___ معمار

معمارها برای ما چی میسازند؟

___ دروازه

___ خانه

___ میز

خانه کعبه را کی آباد کرد؟

___ حضرت ابراهیم (ع)

___ حضرت نوح (ع)

___ حضرت عیسی (ع)

نَجَّار

بشنواز من قصه نجار را
اره دارد تیشه دارد رنده ها
میز و الماری و چوکیهای خوب
ساخت نجار با افزار کار
روزها تا شام میباشد به کار
باشد هرکس احتیاج کار او
میکنند با شوق او این کار را
میخرد ز آهنگر این افزار را
سازد او هم کوچ بازودار را
چوب های خانه و دیوار را
میکشد او زحمت بسیار را
گیرد اجرت پيسه بسیار را

معنای لغتها را دریافت کرده و نشانی کنید:

زحمت :	رنج و کوشش	بیکاری	وظیفه
کوچ :	میز	الماری	چوکی بازو دار
افزار :	خانه	وسایل کار	کتاب
رنده :	آله تیزکننده	آله رنگ کننده	آله هموار کننده

برای هر سوال سه جواب داده شده است، دور صحیحترین جواب را حلقه کنید:

نجار از چوب چی میسازد؟

-- اره، تیشه

-- خانه، مکتب

-- چوکی، میز، الماری

نجار اره و تیشه را از کی میخرد؟

-- از معمار

-- از آهنگر

-- از خیاط

ابیات

هر کسی هست در زمانه^۱ خویش
در پی جمع آب و دانه^۲ خویش
دیده باشی پرنده را که چسان
مهر ورزد به آشیانه^۳ خویش
هر چه پیدا کنند مورچه گان
میکشندش بسوی لانه^۴ خویش
ما هم از ته جان و دل کوشیم
پی بهبود وضع خانه^۵ خویش
گاه و بیگاه هر کجا باشیم
میسراییم این ترانه^۶ خویش
دوست داریم همچو جان عزیز
ملك زیبای جاودانه^۷ خویش

صحیحترین معنای لغات زیر را دریافت کنید!

مهر :

--- آزادی

--- خوشی

--- محبت

لانه :

--- مکتب

--- خانه

--- مسجد

وضع :

--- حالت

--- بدی

--- آرامی

بهبود:

--- خرابی

--- وطن

--- خویر

جاویدانه :

--- انسان

--- همیشه

--- طبیعت

میسراییم:

___ آواز میخوانیم.

___ کار میکنیم.

___ تفریح میکنیم.

گاه و بیگاه:

___ وخت و ناوخت

___ هر روز

___ يك روز بعد

کتاب میگوید

دانا و خوش بیانم	من یار مهربانم
با آنکه بی زبانم	دارم سخن فراوان
من یار پند دانم	پندت دهم فراوان
با سود و بی زبانم	من دوست هنرمندم

از من مباش غافل
من یار مهربانم

	زیر معنای لغت‌های صحیح خط بکشید!	
کم	بسیار	فراوان:
نصیحت	بیتوجهی	پند:
نقص	فایده	سود:
مفاد	ضرر	زیان:
خوش صحبت	خوش اخلاق	خوش بیان:
تیز زبان	صاحب هنر	هنرمند:
خواب آلود	بیخبر	غافل:
بیعقل	هوشیار	دانا:

این درس در باره چیست؟

نظافت _____

کتاب _____

کتابچه _____

کی یار مهربان است؟

خانه _____

مکتب _____

کتاب _____

مسابقه بزکشی

بزکشی یکی از بازیهای قدیم است، که در مناطق شمال افغانستان رواج دارد. به صورت عموم مردم این منطقه اسپ سوار اند و در مسابقات بزکشی بسیار علاقمندی دارند. اجرای این بازی طوری میباشد که اسپ سواران در میدان بازی بزکشی جمع میشوند و بز را از دایره حلال برمیدارند. در همین وقت هر يك از اسپ سواران میخواهند بز را از دست اسپ سوار اولی که بز را گرفته بگیرند، ولی کسیکه بز را گرفت و موفق شد که دوباره آن را به دایره حلال برساند قهرمان و برنده بازی است.

در زیر معنای صحیح لغتهای ذکر شده خط بکشید!

ماهر:	گرفتن	دیدن	توانا
دایره هلال:	جای گذاشتن بز	میدان	اسپ سوار
موفق:	مشروط	کامیاب	ناکام
علاقمند:	خوشحال	دلچسپ	بی توجه

بزکشی در کجا رواج دارد؟

___ در شرق افغانستان.

___ در جنوب افغانستان.

___ در شمال افغانستان.

اسپ سواران در کجا بازی میکنند؟

___ در میدان بزکشی

___ در میدان والیبال

___ در چمن

بز را در کجا میگذارند؟

___ در کنار میدان

___ در دروازه میدان

___ در دایره^ء حلال

همسایه

در اطراف خانه ما همسایه های زیادی زنده گی دارند. ما همه با یکدیگر رفتار نیک داریم و با محبت زنده گی میکنیم. که سبب دوستی و اتفاق در میان ما شده است. نام دختر همسایه طرف راست ما پروانه است. من و پروانه هر روز یکجا مکتب میرویم و در يك صنف هستیم و باهم یکجا درس میخوانیم. معلم ما، ما را دوست دارد، چرا که ما همیشه با هم صمیمی هستیم.

پدر پروانه مسافر است. برادرم همیشه در آوردن سودای بازار و آب از نل با خانواده آنها کمک میکند.

ستون «الف» را به دقت خوانده و معنای هر کلمه را از ستون «ب» پیدا کرده مقابل آن بنویسید!

ب
همبستگی
خوب
گرداگرد
مهربانی
دوستی

الف
صمیمی:
اطراف:
نیک:
محبت:
اتفاق:

این درس در باره :

___ همسایه خوب و رفتار نیک است.

___ مکتب و معلم است.

___ اتفاق و همکاری است.

___ آب و هوا است.

رفتار نیک و با محبت زنده گی کردن سبب:

___ صلح میشود.

___ اتفاق و دوستی میشود.

___ جدایی میگردد.

لطیفه

يك مريض پيش داکتر رفت و برايش گفت : شکم من درد میکند.
داکتر پرسید! چی خورده ای؟ مريض گفت : نان سوخته خورده ام. داکتر به مريض
گفت: برو، اول چشمهای خود را تداوی کن.

معنای صحیح لغت‌های زیر را پیدا کنید و زیر آنها خط بکشید!

تداوی :	توجه	معالجه	پرسش
مريض :	پير	سالم	ناجور

این لطیفه دربارهٔ چیست؟

___ مريض و داکتر

___ شاگرد و معلم

مريض از چی شکایت داشت؟

___ از چشم دردی

___ از شکم دردی

___ از پر خوری

گرگ و پرندهٔ كوچك

پرندهٔ كوچكى از شاخه يى به شاخه يى ميپريد، كه ناگهان روى گرگى كه در پايين درخت خوابيده بود افتيد. گرگ از خواب پريده او را گرفت و ميخواست پرنده را بخورد. پرندهٔ كوچك التماس كنان گفت: «بگذار بروم.»

گرگ گفت: «خيلى خوب، ميگذارم بروى به شرط اينكه به من بگويى چرا شما پرنده ها هميشه شاد هستيد ولى من هميشه غمگينم؟»

پرنده گفت: «چون من از تو ميترسم، مرا آزاد كن تا برايت بگويم. وقتى پرنده آزاد شد، بالاي درخت پريد و از آنجا گفت: «تو غمگين هستى چونكه بد خوى هستى و بدى قلبت را تيره كرده است. ما خوشحاليم چونكه مهربان هستيم و هرگز كسى را آزار نميدهيم.»

معناهاى لغتهاى زير را پيدا كرده زير آن خط بكشيد!

التماس:	خواهش	فايده	نقص
مهربان:	زشت	ضرر	رحم دل
قلب:	سر	دل	دماغ

اين قصه دربارهٔ :

- ___ گرگ هوشيار و پرنده بيعقل است.
- ___ پرندهٔ هوشيار
- ___ گرگ هوشيار

شما از اين درس چى آموختيد؟

- ___ بد خلقى
- ___ مهربانى و رفتار نيك
- ___ بى توجهى

گنجشك بال شكسته

بهرام با رفقايش در باغ ميگشت . او در باغ يك گنجشك بال شكسته راديد كه پريده نمي تواند . گنجشك را گرفت و به خانه برد و به پدر خود گفت: « پدر جان ! اين گنجشك پريده نميتواند بالش شكسته است . اگر خانه نمي آوردم او را پشك ميخورد .

بهرام و پدرش بال گنجشك را با تکه پاک بسته کردند . برای چند روز در بين قفس برايش آب و دانه دادند . چند روز بعد بهرام ديد ، كه گنجشك ميتواند بيپرد . دروازه قفس را باز كرد ، گنجشك از قفس بيرون شده پريد و رفت . بهرام و پدرش از پريدن گنجشك خوشحال شدند .

معناهای لغتهای زیر را پیدا کرده زیر آن خط بکشید!

پاك:	صفا	چتل	سیاه
دانه:	نشانی	خوراك	بلندی
رفیق:	دهقان	آهنگر	دوست

این درس درباره چیست؟

- _____ رحم بر پرنده گان
- _____ انواع پرنده گان
- _____ پرواز پرنده گان

شما از این درس چی آموختید؟

- _____ دیدن
- _____ دوستی و همکاری
- _____ ساختن قفس

مکتب

مکتب جای آموختن علم و ادب است. ما هر روز به مکتب میرویم. وقتی که ساعت درسی شروع میشود. داخل صنفهای خود میشویم و به درسهای خود آغاز میکنیم. همین که معلم صاحب به صنف آمد با بسیار احترام خود را به رهنمایی های او آماده میسازیم به سخنهای او گوش میدهیم. در مکتب قرآنکریم، دینیات، حساب، خواندن، نوشتن و غیره چیزهای مفید را می آموزیم. ما مکتب خود را دوست داریم؛ درپاکی و صفایی آن بسیار کوشش میکنیم.

معناهای لغتهای زیر را پیدا کرده در مقابل آنها بنویسید!

صفایی:	سفیدی	پاکی	سیاهی	قطار
آموختن:	یادگرفتن	بی توجهی	مکتب	مدرسه
آماده:	شوخی	غیرحاضری	تیاری	بازی
مفید:	صنف	فایده	خانه	بد
کوشش:	زحمت کشیدن	وطن	تنبلی	بیکاری

از این درس چی آموختید؟

--- کتاب و کتابچه خریدن را.

--- ناوقت به مکتب رفتن.

--- در وقت معین به درس حاضرشدن را.

در مکتب چی میخوانیم؟

---- قرآنکریم ---- دینیات ---- حساب

---- مجله ---- اخبار ---- رنگ آمیزی

مکتب

چشم ما از علم روشن میشود   خار زار از علم گلشن میشود
مکتب ما جای علم و دانش است   کار ما آنجا نوشت و خوانش است
هر که دانشمند شد هرجاییکه هست   میرسد از کار او خوبی به دست

معنا های کلمه های زیر را پیدا کرده زیر آن خط بکشید!

علم:	توجه	دانایی،	بیرق
دانشمند:	روشن	شاعر	شخص فهمیده
گلشن:	گلزار	خارزار	تنور
دانش:	آماده گی	فهم	تیز

علم و دانش در زنده گی انسانها چی فایده دارد؟

___ انسانها را به طرف خواندن و نوشتن سوق میدهد.

___ انسانها را غالمغالی میسازد.

___ انسانها را خاموش میسازد.

محل آموزش علم کجا ست؟

___ بازار

___ منظره ها

___ مکتب

خروس جنگی

من که به این قشنگی ام   سرخ و سفید رنگی ام

یک خروس جنگی ام

قو قو قو

بین بین تاج سرم   بین بین بال و پرم

با هنرم با هنرم

قو قو قو

دم کشیده در هوا   رو بروی پنجره ها

بین مرا بین مرا

قو قو قو

معناهای لغت‌های زیر را دریافت کرده زیر آن خط بکشید!

قشنگی: بلندی   زیبایی   غرور

هنر: فهمیده گی   پرکار   چالاک

پنجره: دروازه   جالی   کلکین

این بیت درباره چیست؟

_____ پرواز خروس

_____ رنگ خروس

_____ معرفی خروس

بالهای خروس چی رنگ است؟

_____ آسمانی و لاجوردی *

_____ سرخ و سفید

_____ خاکستری و آبی

زاغ دانا

زاغ از تشنه گی به جان آمده بود. نظرش به يك صراحی آب افتاد وقتی نزدیک صراحی شد دید، که در صراحی آب موجود است، ولی نول زاغ به آن نرسید. زاغ بیچاره هر قدر کوشید نتوانست از آن آب بنوشد. ناگهان چاره یی به خاطرش رسید زاغ سنگریزه ها را با نول خود گرفته و در صراحی انداخت دیری نگذشت که آب صراحی بالا آمد و زاغ دانا توانست از آب صراحی بنوشد و حیات خود را حفظ کند.

(احتیاج مادر ایجاد است)

معنا های صحیح این لغتها را دریافت کرده زیر آن خط بکشید!

صراحی:	ظرف گلی	کوزه	چاینک
حفظ:	بی توجهی	نگهداری	امانت
احتیاج:	نظر	فقیر	ضرورت
ایجاد:	جدید	پیدا	به وجود آوردن
کوشید:	کوشش	ضرورت	ایجاد
ناگهان:	نا آرام	دَفْعَتاً	بیفکر
حیات:	زنده گی	نفس	تازه گی
چاره:	فکر	هوش	طریقه
دانا:	بیزبان	خاموش	هوشیار
سنگریزه:	سنگ فرش	سنگچل	تهداب

هدف این درس چیست؟

___ پرواز پرنده ها

___ دانایی زاغ

___ آب خوردن زاغ

چرا زاغ از جوی آب نخورد؟

___ آب جوی ناپاک بود.

___ در کنار جوی شکاری بود.

___ درجوی آب موجود نبود.

سرود مادر

ای مادر شیرینم   ای اختر و پروینم
تو باغ و بهار من   ای لاله و نسورینم
من علم و هنرها را   از دامان تو چینم
از خنده تو شادم   از حزن تو غمگینم
از فیض دعای تو   با عزت و تمکینم
جنت به قدمهایت   در مذهب و در دینم
من نعمت یزدان را   بر روی تو میبینم
تو گنج خدا دادم   سر مایه^۱ دیرینم

خواهم ز خدا عمرت

من طفلك مسکینم

معناهای لغتهای زیر را پیدا کرده زیرا آن خط بکشید!

اختر:	آسمان	آفتاب	ستاره
پروین:	مهتاب	ستاره	زمین
شاد:	پریشان	خوش	خفه
حزن:	غمگین	بیتوجه	بیپروا
فیض:	سلامت	کامل	برکت

این شعر دربارهٔ کیست:

___ معلم است.

___ مادر است.

___ داکتر است.

اطفال محبت زیاد به مادر دارند برای این که:

___ مادر کالای او را می‌شوید.

___ از ابتدا تحت تربیه و پرورش مادر است.

___ بستر او را هموار می‌کند.

به زیرقدمهای مادر چی است؟

___ عزت

___ ترقی

___ جنت

چهار مغز و دندان

رستم و خواهرش طرف خانه روان بودند. در راه دخترکی را دیدند که گریه میکرد. رستم از او پرسید: «چرا گریه میکنی؟»

دخترک که اشک از چشمهایش جاری بود گفت: «دندان من درد میکند. رستم هر قدر دخترک را تسلی میداد آرام نشد، آخر رستم همراه خواهرش دخترک را بشفاخانه بردند. داکتر از دخترک پرسید و دانست که دخترک چهارمغز را با دندانهایش شکستانده است. داکتر دندان او را تداوی کرد و برایش گفت: «دخترم! کوشش کن دیگر با دندانهایت چیزهای سخت را میده نکنی و در حفاظت و پاکی دندانهایت باید توجه کنی.» دخترک عهد کرد که بار دیگر با دندانهایش چیزهای سخت را میده نکند و دندانهای خود را خوب نگهداری کند.

معناهای لغت‌های زیر را پیدا کرده زیر آن خط بکشید!

جاری:	هر روز	دوام دار	روان
تسلی:	نرم	دل‌داری	خوشی
حفاظت:	حمایت	حکایت	اعمار
پاکی:	سرد	صفایی	گرم
توجه:	دقت	گوش کردن	شنیدن

این درس درباره چیست؟

چهار مغز سیاه —

بی احتیاطی —

توجه —

شما از این درس چی آموختید؟

گریه کردن —

تداوی —

حفاظت دندان —

حفیظه و نسیم در خانه

حفیظه و نسیم با هم خواهر و برادر اند. هر دو در کارهای خانه با مادرشان کمک میکنند، وظیفه حفیظه شستن ظرفها و جاروب کردن خانه میباشد. نسیم در ترتیب و تنظیم خانه سهم میگیرد. درآب آوردن و سودای بازار به خانه مادر خود را کمک میکند. حفیظه به بافت و خیاطی علاقه زیاد دارد. او هر وقتی که از کارهای خانه فارغ میشود بافت میکند.

حفیظه و نسیم با هم صمیمی اند. در درسهای خود خیلی کوشش میکنند. مشکلات درسی شان را نزد پدر خود حل میکنند. حفیظه آرزو دارد در آینده داکتر شود و نسیم میخواهد معلم باشد.

معناهای کلمه های زیر را پیدا کرده زیر آن خط بکشید!

مشکلات :	آسودگی	سختی	نرمی
کمک:	شناخت	رهنمایی	همکاری
صمیمی:	دوستی	شنیدن	دیدن
فارغ:	دور	نزدیک	خلاص

هدف این درس چیست؟

انتخاب پیشه _____

کمک با یکدیگر _____

حل مشکلات _____

شما از این درس چی آموختید؟

حصه گرفتن در کارهای خانه _____

درس خوانی _____

سودا آوردن _____

افغانستان

وطن عزیز ما افغانستان يك مملكت كوهستانی بوده دارای كوههای بلند میباشد. افغانستان دارای تپه های سرسبز و دشتهای فراوان است. وطن ما يك سر زمین حاصلخیز است كه دارای میوه ها و سبزیهای گوناگون میباشد. چنان كه انگور آن در مشرق زمین شهرت دارد. زبانهای ملی افغانستان پشتو و دری میباشد ما وطن خود را دوست داریم.

معناهای لغتهای زیر را پیدا کرده زیر آن خط بکشید!

کوهستانی:	دراز	بلندی	کوههای زیاد
تپه:	زمین خاکی	ریگزار	بلندی از خاک و ریگ
دشت:	کوهها	دریا	زمین بی آب
حاصلخیز:	زراعتی	بیشمر	بی آب
شهرت:	کوشش	مشهور	غافل
سرزمین:	ده	منطقه	قریه

این درس درباره چیست؟

___ انسان دوستی

___ وطن دوستی

___ نهالشانى

وظیفهٔ ما در برابر وطن چیست؟

_____ حفاظت و حمایت از وطن

_____ سفر کردن به شهرها

_____ دیدن کوهها

خانه های خالی را با کلمه های داخل چوکات پر کنید!

دشتهای، کوههای، شرق، تپه ها

افغانستان دارای _____ بلند، _____ زیاد و میوه هایی مثل انگور و انار
میباشد. _____ و دریا های پر آب دارد که در _____ از شهرت فراوان
بر خوردار اند.

آزادی

زلی یک پرنده زیبا را در قفس انداخته بود، آب و دانه برایش میداد؛ ولی پرنده همیشه غمگین بود.

یک روز مامای زلی به خانه شان مهمان بود. زلی قفس را پیش مامای خود آورد و گفت: «ماما جان این پرنده را چند روز قبل گرفته ام و هر روز برایش آب و دانه میدهم اما همیشه غمگین است.» مامایش گفت: «فرزندم! این پرنده میخواهد با پرنده های دیگر به باغها برود و آزاد زنده گی کند.» زلی با شنیدن گفته های مامای خود پرنده را آزاد کرد.

معنا های صحیح لغتهای زیر را پیدا کنید!

زیبا:	روشن	تازه	قشنگ
غمگین:	خفه	خوشحال	خندان
آزاد:	در خانه	در بازار	رها

این درس درباره چیست؟

___ غمگین

___ آزادی

___ سفر

شما از این درس چی آموختید؟

___ احترام به حقوق دیگران

___ قصه مامای زلی

___ گرفتن پرنده

سبزیهای تازه

در بهار سبزیهای تازه زیاد میباشد. خوردن سبزیهای تازه بسیار فایده دارد. سبزیها پخته و خام خورده میشوند. سبزی پالك، شلغم، بادنجان، کدو، پخته خورده میشوند و پیاز گندنه، کاهو، ملی، زردك، بادرنگ و تره هم پخته و هم خام خورده میشوند.

سبزی را اول خوب شسته و باز پخته میکنند. سبزیهای که خام خورده میشوند، پیش از خوردن باید خوب شسته شوند. چرا که امکان دارد در بین پوست آنها میکروبیایی وجود داشته باشد که سبب مریضیها میگردند.

معناهای لغتهای زیر را پیدا کرده زیر آن خط بکشید!

پاشیدن	ذخیره	مصرف	صرف :
بیفایده	موجود	بی ضرر	مکروب:

این درس درباره چیست؟

_____ میوه ها

_____ سبزیها

_____ غذا

از این درس چی آموختید؟

_____ کاشتن سبزیها

_____ خوردن سبزیها

_____ نگهداری سبزیها

صنف دوم

دری

ساختمان گرامری:

در جمله های زیر خانه های خالی را تکمیل کنید!

مثال: تو مکتب میروی؟	شما مکتب میروید؟
_____ درس میخوانم.	_____ درس میخوانیم.
_____ بازار رفت.	_____ بازار رفتند.
_____ با پدرم کار میکنم.	_____ با پدر خود کار میکنیم.
_____ نان میخوری؟	_____ نان میخورید؟

کلمه های مناسب را از داخل چوکات در جایهای خالی بنویسید!

آمدم، رفتیم، خوردید، آورد، میکنیم، میخوانند

- مثال: من از مکتب آمدم.
- ما خانه _____.
- احمد آب _____.
- شما نان _____؟
- نجیبه و زرمینه در صنف دوم درس _____.
- ما با پدر و مادر خود همکاری _____.

کلمه های داخل چوکات را در خانه خالی های جمله های زیر بنویسید!

پاك، خوب، شیرین، فرض، صاف

مثال: کتاب احمد پاك است.

شریفه معلم _____ است.

انار _____ است.

حج _____ است.

آسمان _____ است.

جایهای خالی جمله ها را با کلمه های داخل چوکات پر کنید!

دیروز، امروز، وقت، تابستان

مثال: من صبح وقت نماز میخوانم.

محمود _____ مکتب نرفته است.

زرمینه _____ بازار رفته بود.

من در _____ کابل رفته بودم.

هر مسلمان صبح _____ از خواب میخیزد.

کلمه های داخل چوکات را در خانه خالی های جمله های زیر بنویسید!

مکتب، میز، ده، افغانستان

مثال: او مکتب آمد.

شریفه در _____ است.

او بالای _____ نشست.

وحیده از _____ است.

آنها در _____ هستند.

کلمه های داخل چوکات را در جا های خالی جمله های زیر بنویسید:

آهنگرها، نجارها، میزها

نجار میز میسازد.

_____ میز میسازند.

آهنگر افزار کار میسازد.

_____ افزار کار میسازند.

این میز است.

آنها _____ اند.

کلمه های داخل چوکات را در خانه های خالی جمله های زیر بنویسید!

میسازند، اند، ساختند

ابراهیم (ع) خانه کعبه را ساخت.

ابراهیم (ع) و اسماعیل (ع) خانه کعبه را _____ .

معمار مکتب میسازد.

معمار ها مکتب و خانه _____ .

معمار يك فرد زحمتکش است.

معمار ها افراد زحمتکش _____ .

در جمله های زیر خانه های خالی را پر کنید!

مثال: تو مکتب میروی؟ شما مکتب میروید؟

..... درس میخوانم.   ..... درس میخوانم.

..... بازار رفت.   ..... بازار رفتند.

..... با پدر کار میکنم.   ..... با پدر خود کار میکنم.

..... نان میخوری؟   ..... نان میخورید؟

جمع هر کلمه را پیدا کرده در زیر آن بنویسید!
مورچه رنگ سیاه دارد.
_____ رنگ سیاه دارند.

هر پرنده به هوا پرواز میکند.
_____ به هوا پرواز میکنند.

زاغ لانه^۴ خود را بالای درخت بلند میسازد.
_____ لانه های خود را بالای درختان بلند میسازند.

مفرد هر کلمه را پیدا کرده در زیر آن بنویسید!
ترانه های بهار دلچسپ اند.
_____ بهار دلچسپ است.

آشیانه های مرغان بالای درختان اند.
_____ مرغان بالای درختان است.

گل‌های گلاب رنگ زیبا دارند.
_____ رنگ زیبا دارد.

خانه های خالی را با کلمه های داده شده مناسب آن پر کنید!

ما هر روز مکتب _____.	(رفتیم)	میرویم)
نفیسه دیروز کار خانگی خود را _____.	(نوشت)	مینویسد)
حمیده در صنف دوم درس _____.	(خوانده)	میخواند)
شکرپه سال گذشته همصنفی من _____.	(است)	بود)

جمله ها را بدقت خوانده و لغت‌های داخل چوکات را در خانه های خالی بنویسید!

او، ما، من، شما، آنها

_____ اسب سوار هستید.

_____ اسب سواران اند.

_____ بز را از میدان گرفت.

_____ مسابقه را بردیم.

_____ بزکشی را خوش دارم.

خانه های خالی جمله ها را با کلمه های داخل چوکات پر کنید!

دادند، کرد، میکرد، دید، میکردند

بهرام در باغ گردش _____.

بهرام و رفقاییش در باغ گردش _____.

او گنجشک را در باغ _____.

بهرام بال گنجشک را بسته _____.

آنها برای گنجشک آب و دانه _____.

کلمه های داخل چوکات را در خانه های خالی جمله های زیر استعمال کنید.

سفید، مهربان، پاک، خوب، سرخ

دندانهای زلی _____ است.

او دندانهای _____ دارد.

رستم پسر _____ است.

رستم و خواهرش _____ اند.

او کالای _____ میپوشد.

خانه های خالی جمله های زیر را با کلمه های داخل چوکات پر کنید.

او، آنها، ایشان، من، ما، او

- _____ ظرفها را میشویم.
_____ با مادر شان کمک میکنند.
_____ آب میآورد.
_____ خانه را پاک و منظم میکنند.
_____ میخواهد داکتر شود.
_____ با پدر درس میخوانیم.

جمله های ذیل را با کلمه های داخل چوکات تکمیل کنید!

پخته، خوب، تازه، خام، مفید

- خوردن سبزیهای _____ فایده دارد.
ما سبزیها را _____ و _____ میخوریم.
سبزی را اول _____ شسته و بعد پخته میکنیم.
آب سبزیها برای صحت _____ است.

صنف دوم

دری

املا

صحیحترین کلمه ها را در خانه های خالی بنویسید!

- در اطراف خانه ما _____ ها زیاد اند. (همسایه همسایه)
- شریف _____ من است. (دوست دوست)
- برادرم در _____ است. (صفر سفر)
- من با همصنفیان خود _____ هستم. (صمیمی صمیمی)
- با برادر خود _____ دارم. (محبت محبت)

صحیحترین کلمه ها را در خانه های خالی بنویسید!

- _____ نزد داکتر رفت. (مریز، مریض)
- نان _____ را نخورید. (سوخته سوخته)
- داکتر از مریض _____ . (پرسید پرسید)
- اول چشمهای خود را _____ کن. (طداوی تداوی)

صحیحترین کلمه ها را در خانه های خالی بنویسید!

- رنگ خون _____ است. (صرخ، سرخ)
- برف رنگ _____ دارد. (سفید، سفید)
- خروس _____ دارد. (تاژ، تاج)
- _____ صبح آذان میدهد. (خروس، خروس)

صحیحترین کلمه ها را در خانه های خالی بگذارید!

- _____ زاغ به طرف آب افتاد. (نزر، نظر)
- يك _____ پر از آب را دید. (صراحی، سراحی)
- از تشنگی زیاد به _____ زاغ چاره یی رسید. (فکر، پکر)
- زاغ با نوشیدن آب _____ خود را حفظ کرد. (حیات، هیات)
- _____ مادر ایجاد است. (احتیاج، احتیاج)
- گل لاله _____ است. (صرخ، سرخ)
- _____ فصل اول سال است. (بهار، بحار)
- من علم و _____ را از مکتب می آموزم. (حز، هنر)
- علم _____ هر فرد است. (صرماید، سرمایه)
- _____ رهنمای ماست. (مذهب، مذهب)

در خانه های خالی جمله ها و لغت های مناسب آن را استعمال کنید!

- خواهرم گریه میکرد برایش _____ دادم. (تصلی، تسلی)
- من از خانه خود _____ میکنم. (حفاظت، حفاظت)
- احمد در کارهای خود _____ میکند. (طوجه، توجه)

کلمه های صحیح را در خانه های خالی جمله های زیر بنویسید!

- _____ خواهر نسیم است. (هفیظه، حفیظه)
- _____ او ترتیب و تنظیم خانه است. (وظیفه، وذیفه)
- او به بافت و _____ علاقه زیاد دارد. (خیاتی، خیاطی)
- آنها میخواهند در آینده _____ شوند. (داکتر، داکتر)

صنف دوم

دری

انشاء

خانه های خالی را با کلمه های زیر پر کنید.

صنف، شاگردان، چوکیها، میز، چوکی، کتابها

من در صنف دوم درس میخوانم. _____ ما روشن است.

در صنف ما _____ زیاد است. _____ من دو نفریست. چوکی _____ و _____ خودرا بسیار خوب نگهداری میکنیم.

جمله های زیر را با کلمه های داخل چوکات تکمیل کنید!

قصه، زحمت، سازد، کار، افزار

نجار

میخرد ز آهنگر این _____ را.

روز ها تا شام میباشد به _____ .

بشنو از من _____ نجار را.

_____ او هم کوچ بازودار را.

میکشد او _____ بسیار را.

جایهای خالی جمله ها را از کلمه های داخل چوکات پر کنید!

خورد، آشیانه، خانه، آفتاب، پاك

خانه ما

پرنده ها دانه را به _____ خود میبرند.

خانه^۴ مورچه گان بسیار _____ است.

ما _____ خود را دوست داریم.

خانه^۴ حبیبه _____ است.

کلکین خانه ما طرف _____ است.

دوست خوب

خانه های خالی را با کلمه های داخل چوکات پر کنید!

کتاب، زبان، دوست، سخن، میگوید

کتاب بهترین _____ است.

کتاب همراه شما _____ میزند و شما همراه او سخن _____.

کتاب دوستیست که سخن میگوید اما _____ ندارد.

من دوست دارم _____ را.

سپورت ملی

با استفاده از کلمه های داده شده خانه های خالی جمله های زیر را پر کنید!

میدان بزکشی، منطقه، مناطق شمالی، دایره حلال

بازی بزکشی در _____ افغانستان رواج دارد.

اکثر مردم این _____ اسپ سوار اند.

اسپ سواران در _____ جمع میشوند.

اسپ سواران بز را از _____ میبردارند.

کلمات داخل چوکات را در خانه های خالی جمله های زیر بگذارید!

خانه، همسایه، مکتب، آب

همسایه ما

ما _____ های خود را دوست داریم.

پروانه پهلوی _____ ما زنده گی میکند.

من و پروانه یکجا _____ میرویم.

برادرم برای همسایه ما _____ میآورد.

از کلمه های نا مرتب جمله بسازید!

خورده ام، نان، سوخته، من
کن، چشمهای، خود، را، تداوی

خانه های خالی را با کلمه های زیر پر کنید!

بزرگان، کمک، نیک، خوب، انسان

اخلاق نیک

اخلاق _____ عبارت از راستکاری، احترام به _____، مهربانی به
کودکان، _____ به مردم و غیره کار های _____ میباشد. قدر و عزت
را زیاد میسازد.

خانه های خالی را با کلمه های داخل چوکات پر کنید.

غمگین، قفس، درختان، پرواز، آشیان

پرندہ

کبوتر اسد _____ کرد.
او یک پرندہ دیگر را در _____ انداخته است.
پرندہ او بسیار _____ است.
پرندہ ها بالای _____ آشیانہ میسازند.
در _____ پرندہ ها دست نزنیم.

خانه های خالی را با کلمه های داخل چوکات تکمیل کنید!

بخش ، علم ، سرمایه ، عالم

علم

علم _____ زنده گی هر اجتماع است.
هر فرد به آموزش _____ ضرورت دارد.
هر دانشمند _____ است.
علم _____ های متعدد دارد.

خانه های خالی را با کلمه های داخل چوکات پر کنید!

تاج ، قشنگی ، پرنده ، جنگی ، شب

ستایش

من به این _____ ام.
من خروس _____ ام.
به سرم _____ بلند دارم.
در بین _____ ها مغرورم.
هر _____ چندین بار آواز میکشم.

خانه های خالی جمله های ذیل را با کلمه های داخل چوکات پر کنید!

مادر، آموزگار، دامن، شبها، فرض

مادر مهربان

ما علم و هنر را از _____ مادر می آموزیم.
دعای _____ سبب عزت و تمکین ما میگردد.
مادر _____ را با من بیدار بوده است.
اولین _____ من، مادر من است.
احترام مادر بالای هر فرزند _____ است.

جمله های زیر را بخوانید و جا های خالی آنرا را با کلمه های داخل چوکات پر کنید!

وطن، کوشش، مادر، آب و هوای

وطن

_____ جایست، که اجداد ما در آن زنده گی کرده اند. وطن حیثیت _____ را
به ما دارد. ما از _____ وطن استفاده میکنیم و هر کس باید در آبادی وطن خود
_____ کند.

جمله های زیر را با کلمه های داخل چوکات تکمیل کنید!

وظایف، برای، ساختن، مستقل

استقلال

آزادی _____ هر انسان ضروریست. انسانها، حیوانات و پرندگان باید آزاد و _____ زنده گی کنند. تا بتوانند در انجام _____ خویش مثل _____ خانه و آشیانه آزاد باشند.

خانه های خالی را با کلمه های داخل چوکات پر کنید!

اسهال، بین، شسته، مرض، میکروبها

سبزیهای را که خام خورده میشود باید اول خوب _____ و بعد بخوریم چرا که در _____ پوست آنها _____ وجود دارد، که سبب _____ های پیچش و _____ میگردند.

ARTC
B
6.421
SCF
8421 v.2

**Supported and coordinated by UNICEF and
Save the Children (USA)**

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**